

ВИСШЕ ВОЕННОМОРСКО УЧИЛИЩЕ „Н. Й. ВАПЦАРОВ“

9002 Варна, ул. „В. Друмев“ №73, тел.052/632-015, факс 052/303-163

"FILII MARIS SUMUS"

СТ А Н О В И Щ Е

върху дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“

Автор на дисертационния труд: инж. Николай Евгениев Иванов, докторант по докторска програма „Управление и организация на промишленият транспорт (воден транспорт)“ към катедра „КУТОЧВП“ на Корабостроителният факултет в ТУ - Варна.

Тема на дисертационния труд: “ОЦЕНКА ВЛИЯНИЕТО НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ВЪРХУ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКИТЕ МОРСКИ ПРИСТАНИЩА”

Изготвил становището: проф. д-р инж. Юрий Иванов Дачев, ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ - Варна

1. Актуалност на разработения проблем

Основен критерий за оценка работата на морските пристанища е конкурентоспособността им. Поради тази причина е важно да се изследват и умело да се реализират в практиката предложените подобрения по отношение на основните фактори, влияещи на конкурентоспособността на българските морски пристанища. Това ще доведе не само до повишаване на техните финансови резултати, но и до подобряване на ефективността на икономиката на държавата. Съществуват много разработки и изследвания на ефективността на големи морски пристанища с регионално и международно значение. В същото време са известни само две подобни български разработки, свързани с изследване на ефективността на контейнерните терминали. В този аспект изследванията в този дисертационен труд са много актуални и навременни. Докторантът си е поставил нелеката задача да посочи пътищата за оптимизиране на работата на българските морски пристанища, което ще доведе до повишаване на тяхната ефективност и конкурентоспособност.

2. Познава ли докторантът състоянието на проблема и оценява ли творчески използваните литературни източници

Докторантът има образователно-квалификационна степен „Магистър“ от ТУ-Варна по специалността „Експлоатация на флота и пристанищата“. Трудовата му кариера включва работа като стифадор в Пристанище Одесос, учител във Варненската морска гимназия и хоноруван преподавател в катедра „КУТОЧВП“ на ТУ-Варна. Това е дало възможност на докторанта да натрупа достатъчно знания и опит

по разработвания проблем и да формулира прецизно целта и задачите на дисертационния труд.

Използваната в дисертационният труд литература включва учебници, научни публикации, регламентиращи документи и материали от интернет пространството, касаещи тематиката.

Литературата е правилно и целесъобразно подбрана и кореспондира с темата на дисертационния труд. Тя е подходяща за изпълнението на целта и задачите на дисертационния труд: оптимизиране работата на българските морски пристанища чрез разработване на методика за подбор на най-важните показатели, влияещи върху ефективността на работата им, както и моделиране на текущото им състояние и проблемните области.

В първа глава е извършен анализ на текущо състояние на световните пристанищата и инфраструктурата в Черноморския регион. Направен е анализ на националната автомобилна и железопътна инфраструктура за влиянието ѝ върху ефективността и основните товаропотоци, преминаващи през територията на България. Направени са изводи, подпомагащи изпълнението на целта и задачите на дисертационния труд.

Във втора глава са разгледани транспортните политики на българските и европейските пристанища и на българското и европейско законодателство по отношение на морския транспорт и търговията, както и основните български и европейски проекти и програми, засягащи развитието на логистичните вериги. Направени са изводи, свързани с подобряването на пристанищната и националната инфраструктури.

В трета глава е извършено разработване на математически модел на взаимодействието между сухоземната инфраструктура на територията на България и българските морски пристанища. Направен е изводът, че DEA-анализа е най-подходящ за целите на дисертационния труд и е за предпочитане пред SFA-анализа. Анализирани са основните технически параметри на пристанищата и предвижданите степени на важност, които да бъдат използвани в анализа на ефективността на българските морски пристанища. Друг важен извод на трета глава е, че развитието на повечето пристанища е ограничено от природните дадености и разрастващата се градска инфраструктура, поради което повишаването на капацитета им може да се осъществи единствено чрез модернизиране на техническата инфраструктура.

В четвърта глава са извършени калкулации относно ефективността и възможностите на българските морски пристанища чрез програмен продукт OSDEA. Направен е важният извод, че Пристанище Варна има над 3,5 пъти, а Пристанище Бургас - над 4,5 пъти по-голям капацитет за обработка на товари спрямо реализираните към момента товарообороти.

В края на дисертационния труд докторантът е направил своето заключение и е формулирал научно-приложните и приложните си приноси.

3. Предложените методики дават ли отговор на поставените цел и задачи на дисертационния труд

Потвърждавам, че предложените и експериментално тествани от докторанта методики за подбор на подходящи параметри за оценка на ефективността на пристанищата и за оценка на ефективността на пристанищата чрез използването на програмен продукт OSDEA v0.2 дават отговори на поставените цел и задачи в дисертационния труд.

4. Приноси на дисертационния труд

Приемам, че постигнатите резултати в дисертационния труд са дело на самия докторант. На базата на получените в дисертационния труд резултати са оформени следните научно-приложни и приложни приноси:

Научно-приложни приноси:

1. Определена е възможността за прилагане на използвания софтуер, OSDEA v0.2, за постигане поставената цел и задачи
2. Разработена и приложена методика за подбор на подходящи параметри за оценка на ефективността на пристанищата, при използването на Data Envelopment Analysis (DEA)
3. Разработена чрез адаптация методика за оценка на ефективността на пристанищата чрез използването на програмен продукт OSDEA v0.2
4. Разработена методика за изследване на чувствителността на параметрите, определящи ефективността на пристанищата.

Приложни приноси:

1. Определени са проблемните елементи от Българската Транспортна инфраструктура водещи до неефективност на черноморските ни пристанища
2. Определена е степента на влияние на техническите ограничения на вътрешната за Българските Морски пристанища инфраструктура пряко свързани тяхната ефективността, касаещи достъпа по море и наличната вътрешно пристанищна инфраструктура
3. Моделирани и пресметнати са оптималните параметри на Българските морски пристанища, при използване на текущата инфраструктура
4. Демонстрирана възможност за моделиране и пресмятане на ефекта от нови проекти за разширяване и модернизирание на Българските Морски пристанища посредством предложената методика.

5. Прилагане на резултатите от дисертационния труд в практиката

Резултатите от дисертационния труд са представени от докторанта в пет публикации. Две от тях са в международни научни конференции в Стара Загора, а три - в трудове на Съюза на учените-Варна.

Резултатите от изследванията в дисертационния труд могат да се използват в практиката при дългосрочно и стратегическо планиране с цел повишаване на ефективността на работа на черноморските ни пристанища, както и да се прогнозира ефекта от бъдещи инвестиции, вложени в тях.

6. Забележки и препоръки

Считам, че е необходимо на базата на натрупаният опит, на изследванията и на получените резултати в дисертационния труд докторантът да продължи изследванията в тази област и да публикува резултатите от тях в международни научни форуми и издания, индексирани в световни бази данни. Така той ще стане разпознаваем не само в научните среди в България, но и в чужбина.

Имам забележки по техническото оформяне на дисертационния труд, които са предадени лично на докторанта и на научните му ръководители.

В края на представеният ми автореферат няма резюме на английски език.

7. Автореферат

Разработеният автореферат на дисертационния труд е в обем от 45 страници. Той отговаря на изискванията и добре отразява съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд "ОЦЕНКА ВЛИЯНИЕТО НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ВЪРХУ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКИТЕ МОРСКИ ПРИСТАНИЩА" е завършен научен труд с постигнати научно-приложни и приложни приноси. Докторантът има нужните качества за присвояване на образователната и научна степен „ДОКТОР“ в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение.

Предлагам на уважаемото научно жури да присъди на инж. Николай Евгениев Иванов образователната и научна степен „ДОКТОР“ по докторската програма „Управление и организация на промишления транспорт (воден транспорт)“ към професионално направление 5.5. Транспорт, корабоплаване и авиация.

**08 Януари 2022 г.
гр. Варна**

**Изготвил становището :.....
(проф. д-р инж. Юрий Дачев)**